

Секція II

РОЗВИТОК ФОРМАЛЬНОЇ ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

.....

Бабенко О. О., заслужений майстер народної творчості України, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка (м. Полтава)

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ РЕШЕТИЛІВСЬКОГО КИЛИМАРСТВА

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні народознавчий аспект є особливо важливим і актуальним. У цьому контексті, традиційна народна творчість виступає одним з головних каталізаторів формування національного світогляду майбутніх вчителів образотворчого мистецтва.

Навчальні програми мистецьких дисциплін мають бути зорієнтовані на цілісне, комплексне вивчення української культури, її духовних надбань на основі характерних регіональних ознак, самобутніх традицій, що складаються впродовж віків з урахуванням різноманітних етнічних осередків.

Одним з найпотужніших осередків народного мистецтва є Решетилівка. Цей регіон здавна славиться традиційними художніми ремеслами. Особливе місце займає решетилівське рослинне килимарство. Цей вид народної творчості є феноменальним явищем на терені не лише української, а й світової культури. Не дарма на сучасному етапі поважні експерти пропонують унести його до національного переліку нематеріальної культурної спадщини з подальшим просуванням до міжнародних списків ЮНЕСКО.

Відповідальна місія покладається під час викладання основ решетилівського килимарства на викладачів, адже вони мають бути не лише фахівцями цієї справи, а й досвідченими педагогами, любити народне мистецтво і пропагувати його серед молоді. Ефективність впливу цього виду мистецтва характеризується рівнем інтелектуального осягнення духовних цінностей, їхнього перетворення у неповторний світ молодої людини. Це потребує відповідної фахової підготовки до спілкування з художньо-декоративними образами.

Викладання килимарства у вищій школі має базуватися на принципі регіональності. Одним з головних компонентів навчальної програми повинен бути розділ з вивчення традиційної народної спадщини, сучасних досягнень народних майстрів-килимарів. Необхідно організовувати періодичні екскурсії студентів на персональні та колективні виставки традиційної

народної творчості, зустрічі з авторами робіт, улаштувати безпосереднє спілкування з ними під час показових майстер-класів з виготовлення традиційного виробу. Отже, важливою умовою має бути принцип традиційності – наслідування художньо-естетичних надбань минулого і відродження їх у сучасних умовах педагогічної освіти.

Під час лекційного курсу пропонується вивчати історичний аспект виникнення і розвитку решетилівського рослинного килимарства. Проводиться фаховий аналіз трансформацій і певних видозмін, що відбувалися протягом тривалого часу. Ставляться акценти на специфічні художньо-естетичні та технологічні особливості цього виду традиційного ремесла. Виявляються їхня спорідненість і відмінність на тлі інших етнокультурних осередків.

Велику увагу необхідно приділяти залученню студентів до безпосереднього спілкування з творами рослинного килимарства. Систематичне відвідування етнографічних залів краєзнавчого музею, ознайомлення з постійними експозиціями та фондами є чудовою духовно-енергетичною базою для навчання, адже наочність у вивченні традиційних народних ремесел відіграє величезну роль. Колекції кращих зразків рослинного килимарства, збірки регіональних орнаментів є необхідним підґрунтям для їх вивчення і копіювання.

Оволодівши фаховими знаннями з різноманітних теоретичних аспектів килимарства, студенти можуть приступати до практичних занять. Методика їх викладання має базуватися на простих, поетапних вправах, доступних в умовах педагогічного закладу.

Традиції решетилівського рослинного килимарства можуть бути темою для курсової, бакалаврської роботи та подальшого дипломного і магістерського дослідження.

Завдяки своїй багатогранності заняття килимарством сприяють формуванню таких суспільно важливих особистісних якостей: дисциплінованість, наполегливість, відповідальність, цілеспрямованість, терпіння; працелюбність. Цей вид художнього ремесла вчить молоде покоління не лише майстерності, але й народної естетики і, насамперед, світоглядних засад народної творчості.

Отже, для майбутніх вчителів образотворчого мистецтва є надзвичайно корисним вивчення теоретичних і практичних основ решетилівського рослинного килимарства. У процесі навчання відбувається величезний вплив на формування національно свідомої, творчої особистості, прищеплюється любов до прекрасного, до традицій рідного краю, розвиваються творчі навички, художньо-естетичний смак і технічна майстерність.

Список використаних джерел

1. Данченко Л. Невмируще джерело / Л. Данченко. – К. : Мистецтво, 1975. – 192 с.
2. Косміна Т. Значення фондів колекцій музеїв Полтавщини для ареальних етнографічних досліджень / Т. Косміна / Народне мистецтво Полтавщини: тези наук.-практ. конф. – Полтава, 1989. – С. 32–34.